

**Domstolens dom (andra avdelningen) av den 7 november 2018 (begäran om förhandsavgörande från Raad van State – Nederländerna) – Coöperatie Mobilisation for the Environment UA, Vereniging Leefmilieu mot College van gedeputeerde staten van Limburg, College van gedeputeerde staten van Gelderland (C-293/17), Stichting Werkgroep Behoud de Peel mot College van gedeputeerde staten van Noord-Brabant (C-294/17)**

(Förenade målen C-293/17 och C-294/17) <sup>(1)</sup>

*(Begäran om förhandsavgörande — Direktiv 92/43/EEG — Bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter — Särskilda bevarandekområden — Artikel 6 — Lämplig bedömning av en plans eller ett projekts konsekvenser för ett område — Nationellt program för bekämpning av kvävedepositioner — Begreppen ”projekt” och ”lämplig bedömning” — Helhetsbedömning före utfärdandet av individuella tillstånd för att bedriva jordbruk som genererar sådana depositioner)*

(2019/C 16/15)

Rättegångsspråk: nederländska

## Hänskjutande domstol

Raad van State

## Parter i målet vid den nationella domstolen

Klagande: Coöperatie Mobilisation for the Environment UA, Vereniging Leefmilieu

Motparter: College van gedeputeerde staten van Limburg, College van gedeputeerde staten van Gelderland

Övriga deltagare vid rättegången: G. H. Wildenbeest, Maatschap Smeets, Maatschap Lintzen-Crooijmans, W. A. H. Corstjens (C-293/17)

och

Klagande: Stichting Werkgroep Behoud de Peel

Motpart: College van gedeputeerde staten van Noord-Brabant,

Övriga deltagare vid rättegången: Maatschap Gebr. Lammers, Landbouwbetrijf Swinkels, Pluimveehouderij Van Diepen VOF, Vermeerderingsbetrijf Engelen, Varkenshouderij Limburglaan BV, Madou Agro Varkens CV (C-294/17)

## Domslut

- 1) Artikel 6.3 i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, ska tolkas så, att verksamheter i form av betesgång och spridning av gödsel på eller i mark i närheten av Natura 2000-områden kan kvalificeras som ”projekt” i den mening som avses i denna bestämmelse, även om dessa verksamheter, i den mån de inte utgör fysiska ingrepp i den naturliga omgivningen, inte ska anses utgöra ”projekt” i den mening som avses i artikel 1.2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.
- 2) Artikel 6.3 i direktiv 92/43 ska tolkas så, att en återkommande verksamhet, såsom spridning av gödsel på eller i mark, som var tillåten enligt nationell rätt innan nämnda direktiv trädde i kraft, kan betraktas som ett och samma projekt i den mening som avses i denna bestämmelse, som är undantagen från ett nytt tillståndsförfarande, under förutsättning att den utgör en enskild åtgärd, med ett gemensamt ändamål, att den utförs kontinuerligt och på exakt samma sätt, bland annat vad gäller plats och villkor för genomförandet. Även om ett enskilt projekt har tillåtits innan skyddsreglerna i denna bestämmelse blev tillämpliga på området i fråga, är artikel 6.2 i nämnda direktiv ändå tillämplig på genomförandet av detta projekt.

- 3) Artikel 6.3 i livsmiljödirektivet ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en programinriktad nationell lagstiftning som innebär att behöriga myndigheter kan bevilja tillstånd för projekt på grundval av en "lämplig bedömning" i den mening som avses i denna bestämmelse, som utförts på förhand och i vilken en viss total mängd kvävedepositioner har ansetts förenlig med skyddsändamålen med nämnda lagstiftning. Detta gäller under förutsättning, vilket det ankommer på den nationella domstolen att kontrollera, att en djupgående och fullständig prövning av huruvida denna bedömning har vetenskapligt stöd visar att det inte föreligger några vetenskapliga rimliga tvivel på att varje plan eller projekt inte kommer att inverka skadligt på området i fråga.
- 4) Artikel 6.3 i direktiv 92/43 ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell programinriktad lagstiftning, såsom den som avses i det nationella målet, som befriar vissa projekt som inte överskrider ett visst tröskelvärde eller som inte överskrider ett visst högsta värde vad gäller kvävedepositioner, från skyldigheten att erhålla ett individuellt tillstånd, om den nationella domstolen är säker på att den lämpliga bedömningen enligt denna bestämmelse, som genomförts på förhand, uppfyller kraven på att det inte föreligger några rimliga vetenskapliga tvivel om att dessa planer eller projekt inte kommer att ha några skadliga inverknings på de berörda områdena.
- 5) Artikel 6.3 i direktiv 92/43 ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell programinriktad lagstiftning, såsom den som avses i det nationella målet, enligt vilken en viss kategori projekt, i det här fallet spridning av gödsel på och i mark och betesgång, kan genomföras utan tillståndsplikt och därmed utan en individuell lämplig bedömning av deras verkningar på de berörda områdena, såvida inte de objektiva omständigheterna gör det möjligt att med säkerhet utesluta alla möjligheter att nämnda projekt, enskilt eller tillsammans med andra projekt, kan påverka dessa områden på ett betydande sätt, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.
- 6) Artikel 6.3 i direktiv 92/43 ska tolkas på så sätt, att en lämplig bedömning i den mening som avses i denna bestämmelse, inte kan beakta förekomsten av bevarandeåtgärder i den mening som avses i artikel 6.1 i nämnda direktiv, förebyggande åtgärder i den mening som avses i artikel 6.2 i samma direktiv, särskilda åtgärder som vidtagits inom ramen för ett program, såsom det som avses i det nationella målet, eller så kallade självständiga åtgärder, i den mån dessa åtgärder vidtas utanför nämnda program, om de förväntade fördelarna med dessa åtgärder inte är säkra vid tidpunkten för denna bedömning.
- 7) Artikel 6.2 i direktiv 92/43 ska tolkas så, att de åtgärder som införts i en nationell lagstiftning, såsom den som avses i det nationella målet, som innehåller åtgärder för att utöva tillsyn över och kontrollera jordbruksföretag vars verksamhet genererar kvävedepositioner samt en möjlighet att vidta sanktionsåtgärder som kan leda till att sådana jordbruksföretag måste lägga ned sin verksamhet, räcker för att denna bestämmelse ska anses ha iakttagits.

(<sup>1</sup>) EUT C 293, 4.9.2017.

**Domstolens dom (fjärde avdelningen) av den 14 november 2018 (begäran om förhandsavgörande från Varhoven kasatsionen sad – Bulgarien) – Wiemer & Trachte GmbH, i likvidation mot Zhan Oved Tadzher**

(Mål C-296/17) (<sup>1</sup>)

**(Begäran om förhandsavgörande — Civilrättsligt samarbete — Insolvensförfaranden — Förordning (EG) nr 1346/2000 — Artikel 3.1 — Internationell behörighet — Återvinningstalan — Exklusiv behörighet för domstolarna i den medlemsstat inom vars territorium insolvensförfarandet har inletts)**

(2019/C 16/16)

Rättegångsspråk: bulgariska

**Hänskjutande domstol**

Varhoven kasatsionen sad